

عنوان مقاله:

بررسی نظریه فلسفه اخلاق آیت الله مصباح یزدی و نسبت آن با «توحید»

محل انتشار:

دوفصلنامه اخلاق و حیانی، دوره 4، شماره 1 (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 35

نویسندگان:

علی محمدی - طلبه سطح سه حوزه علمیه قم.

یحیی عبداللہی - دانشجوی دکتری رشته شیعه شناسی دانشگاه ادیان و مذاهب اسلامی.

خلاصه مقاله:

نظریه استاد مصباح را می بایست در دو مبحث «تحلیل فعل اخلاقی» و «تحلیل گزاره های اخلاقی» بیان کرد. در بخش اول، استاد مصباح معتقد است که میل محوری و اصلی در انسان، «حب نفس» است؛ و آن کمال و مطلوبیتی که بیش تر از همه، منافع نفس را تامین می کند، دوست داشتنی تر و علاقه انسان به آن افزون تر است. چنین مطلوبی را «کمال نهایی» می خوانند که مصداق آن، «قرب به خداوند» است. بنابراین افعالی که نسبت به این کمال نهایی جنبه مقدمیت دارند و موجب تقرب می شوند، فعل اخلاقی و ارزشی اند؛ و افعالی که جنبه مانعیت دارند، افعال ضداخلاقی هستند. مقصود ایشان از «مقدمیت»، ضرورت بالقیاس میان فعل اخلاقی و آن کمال نهایی است. در مبحث دوم (تحلیل گزاره های اخلاقی)، ایشان «موضوع گزاره های اخلاقی» را از سنخ مفاهیم ثانی فلسفی می داند که از روابط علیتی موجود بین فعل اختیاری و نتیجه آن، انتزاع می شود. بخش دوم مقاله به بررسی این نظریه و نسبت آن با «توحید» اختصاص دارد. آیا طبق این نظریه، «پرستش و عبودیت» به تبع «حب نفس» تعریف نمی شود؟ آیا شدت و ضعف در «حب نفس» می تواند توجیه کننده «طاعت و عصیان» الهی شود؟ آیا این نظریه، برای طرح نظام افعال اخلاقی موفق است؟ سوالات سه گانه فوق، محورهای بخش دوم مقاله است.

کلمات کلیدی:

حب نفس، کمال نهایی، ضرورت بالقیاس الی الغیر، پرستش و توحید، طاعت و عصیان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1398903>

